

ERK uitgebreid met communicatieve descriptoren

“We kunnen ons een leven zonder talen niet voorstellen. We kunnen ons onderwijs zonder talen niet voorstellen.” Zo opende Sjur Bergan, hoofd van de afdeling onderwijs van de Raad van Europa, op 16 mei in Straatsburg een conferentie ter gelegenheid van de lancering van het ERK *Companion Volume*.

De *Companion Volume* is een aanvulling op het (inmiddels vijftien jaar oude) Europees Referentiekader. De aanvulling versterkt de integratie tussen taalvaardigheden in de communicatie en benadrukt de centrale rol van talen in de samenleving. Bergan benadrukte dan ook het belang van talen voor het verbeteren van internationale betrekkingen, in lijn met de opdracht aan het onderwijs om bij te dragen aan democratie.

Goed nieuws

Namens SLO nam Daniela Fasoglio deel aan deze internationale conferentie. “Het ERK heeft intussen redelijk vaste voet aan de grond gekregen in het Europese talenonderwijs. Veel schoolcurricula, methodes en examens houden er rekening mee. Maar wat nu? Komt er een heel nieuw referentiekader? Allerminst. De niveaus blijven zoals ze zijn. Wat toegevoegd wordt in het *Companion Volume*, zijn dingen die we misten. Zo is er nu onder andere een verzameling van descriptoren speciaal bedoeld voor kinderen van 7 tot 10 jaar. Dat is dus goed nieuws voor het basisonderwijs.”

Communicatie

De meeste onderdelen van het *Companion Volume* hebben betrekking op taal als communicatiemiddel. Zo was er op de conferentie een presentatie van een pilotproject in Granada, waarin enkele nieuwe niveaubeschrijvingen (descriptoren) werden uitgetoetst met een groep cursisten Engels op A1-niveau. Deze kregen een groepsopdracht waarin ze samen moesten werken aan het doorgronden van een leestekst in het Engels. Vervolgens moesten ze met gebruikmaking van de informatie in een Deense tekst een excursie naar Kopenhagen organiseren. Voor het ontwikkelen en monitoren van de taalactiviteiten en -strategieën werden met succes enkele van de nieuwe descriptoren in het *Companion Volume* gebruikt, gericht op interactie en *mediation*. Dit begrip heeft betrekking op taalactiviteiten voor het onderhandelen en het samen werken aan betekenissen, ook met gebruikmaking van het multiculturele en meertalige repertoire van de cursisten. Fasoglio: “Mediation is in het Nederlands niet zo'n handige term, terwijl je er in het dagelijks leven regelmatig mee te maken hebt als je inhoud in een andere vorm verwerkt. Bijvoorbeeld als ik een artikel heb

gelezen en jou daarvan de hoofdzaken vertel. Dan ben ik bemiddelaar tussen jou en de informatie in dat artikel. Of als een leerling zijn buitenlandse ouders helpt met het Nederlands.”

Meertaligheid

Doel van een project in Barcelona was het in de praktijk onderzoeken van het nut van mediation voor een geïntegreerde, meertalige benadering van taalverwerving. Meer specifiek voor het plannen van het leerproces, het ontwikkelen van lesmateriaal en voor evaluatie. De onderzoeksgroep bestond uit leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs. Hun aanvangsniveau in het Engels varieerde van A1 tot B1+. De basisschoolleerlingen moesten samen een opzet maken voor een dag naar de dierentuin van Barcelona. De middelbare scholieren kregen de opdracht een bezoek aan Parijs te organiseren. Ze moesten materiaal gebruiken in verschillende talen en hun plannen toelichten in het Engels. Fasoglio: “Dankzij deze opdrachten werden de leerlingen zich meer bewust van hun meertalige repertoire en leerden ze hoe ze dat moesten inzetten om hun doel te bereiken. De omschrijvingen van de mediation-niveaus bleken het natuurlijk gebruik van de eigen meertaligheid te stimuleren en nuttig te zijn voor het beschrijven van processen en opbrengsten en voor het plannen van vervolgcacties.”

Fasoglio beseft dat er voor een brede invoering van het *Companion Volume* nog wel wat uitdagingen liggen: “Mediation en meertalige en multiculturele competenties betreffen ook nationale talen, regionale talen en talen van migranten. Dat ligt politiek soms heel gevoelig.” De nieuwe descriptoren in het *Companion Volume* vragen om taalonderwijs zowel in een communicatief als in een sociaal-cultureel perspectief te plaatsen. “Voor het sociaal-culturele aspect wordt er nu vaak te weinig ruimte gemaakt in het curriculum. Om dit te kunnen realiseren, moet je overtuigd zijn van de voordelen van meertaligheid en interculturele communicatie.” ☐

☐ Meer informatie:

Daniela Fasoglio, d.fasoglio@slo.nl

Zie ook: <http://www.coe.int/lang-cefr>

21 slo